

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte om over de volgende brieven enkele vragen en opmerkingen voor te leggen:

1. EU voorste Groenboek exportcontrole Dual Use COM(2011) 393 van 20 september 2011
2. Kabinetsreactie groenboek exportcontrole dual-usegoederen (Kamerstuk 22 112, nr. 1225) van 22 september 2011

Inhoudsopgave

- Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

Exportcontrolebeleid is erop gericht te voorkomen dat geëxporteerde goederen een bijdrage leveren aan de proliferatie van massavernietigingswapens of gebruikt worden voor militaire doeleinden in landen van zorg. De leden van de VVD-fractie steunen deze doelstellingen van harte en zijn van mening dat Nederland en de EU hierbij internationaal een actieve rol moeten blijven spelen. Tegelijkertijd zijn de leden zich ervan bewust dat het handhaven van de regels op een transparante en efficiënte wijze moet gebeuren, om zoveel mogelijk ongemak bij de industrie te voorkomen. Bij het verlenen van vergunningen moet binnen de kaders van de regelgeving zoveel mogelijk rekening worden gehouden met het verkleinen van de hinder voor het bedrijfsleven. Hoe denkt de staatssecretaris dat de hinder die bedrijven ondervinden bij de export van goederen voor tweërlei gebruik verder verminderd kan worden? Hoe kunnen bijvoorbeeld de administratieve lasten verminderd worden?

In de kabinetsreactie wordt gesteld door export van goederen voor tweërlei gebruik mogelijk 10% van de export van de EU uitmaakt, terwijl deze 1% van de Nederlandse export vormt. Welke plaats neemt Nederland in de EU in als exporteur van dit soort goederen en welke landen zijn de grootste exporteurs, relatief en absoluut?

Op internationaal niveau zal er gezorgd moeten worden dat regelgeving zoveel mogelijk geharmoniseerd is, om te voorkomen dat Nederlandse bedrijven hun concurrentiepositie zien verslechteren. Op wat voor een manier proberen Nederland en de EU hieraan met gericht beleid een bijdrage te leveren?

De Europese Commissie geeft aan dat de praktische uitvoering van het beleid en de regelgeving door lidstaten heeft geleid tot verschillende benaderingen, te onderscheiden in administratieve, essentiële en operationele verschillen. Kan de staatssecretaris aangeven hoe deze verschillen in de EU er in de praktijk uitzien, waar deze toe leiden en op welke wijze Nederland en Nederlandse bedrijven door deze verschillende benaderingen bij de implementatie hinder ondervinden, bijvoorbeeld doordat zij een grotere hinder ondervinden dan bedrijven in andere lidstaten van de EU? Kan het voorkomen dat bedrijven met meerdere vestigingen daardoor kiezen voor het «makkelijkste» regime, gezien het internationale karakter van de meeste van deze bedrijven.

Nu er een Europese wettelijk kader en beleidskader is moet er gezorgd worden dat de vastgestelde regels zoveel mogelijk op gelijke wijze worden nageleefd door de verschillende lidstaten, een level-playing field is een kernvoorwaarde voor de interne markt. Na harmonisatie van de regelgeving moet nu worden overgegaan tot harmonisatie van de implementatie om Europese bedrijven op internationaal niveau een gelijk speelveld te geven. De leden van de VVD-fractie delen hierbij de mening van de staatssecretaris dat er een verbetering moet komen op het gebied van informatie-uitwisseling. Hoe kan dit volgens de staatssecretaris het beste worden vormgegeven? Hoe kan ervoor worden gezorgd dat

lidstaten tevens dezelfde criteria en belangenafweging zouden gebruiken om vervolgens deze informatie te beoordelen?

De leden van de VVD-fractie steunen net als de regering het eindbeeld van de Europese Commissie dat de samenwerking tussen de EU-douaneautoriteiten een voorbeeld is voor de uitvoercontrole-instansies en is tevens van mening dat er echter geen *one size fits all* benadering moet worden gekozen.

De staatssecretaris is voorstander van het verplaatsen van de aanpassingsprocedure naar een besluitvorming in de Raad. Verwacht de staatssecretaris dat hier problemen ontstaan wanneer bepaalde landen een belang hebben bepaalde producten aan zo weinig mogelijk restricties te verbinden waardoor een effectieve actualisering van de controlelijsten belemmerd of vertraagd kan worden? Zijn er nog andere mogelijkheden om de aanpassingsprocedure van de controlelijsten efficiënter te maken?

In de kabinetsreactie wordt gesteld dat de Nederlandse regering geen voorstander is van afschaffing of inkorting van de lijst met goederen waarvoor ook binnen de EU een vergunning is verricht. Kan de staatssecretaris toelichten wat hiervoor de overwegingen zijn? Is de staatssecretaris niet van mening dat het ook in het voordeel van de Nederlandse industrie zou zijn wanneer er een interne markt voor dit soort goederen in de EU zou kunnen functioneren? De leden zijn van mening dat in sommige gevallen dit mogelijk moet zijn.

In de kabinetsreactie wordt aangegeven dat Nederland terughoudend is met het gebruik van de algemene vergunningen, waarom is dit de mening van de staatssecretaris? Is dit tevens het geval in andere EU-lidstaten? Zo nee, hoe kan ervoor gezorgd worden dat gebruik hiervan geharmoniseerd wordt?

De afhandeling van individuele en globale vergunningen duurde in 2010 gemiddeld 4 weken. Wat was dit gemiddelde op EU-niveau? Hoe kan ervoor gezorgd worden deze wachttijd te verlagen, zonder de inhoudelijke toetsing aan te tasten, om de hinder voor het Nederlandse bedrijfsleven zoveel mogelijk te beperken?

In welke gevallen wordt een catch-all door Nederland ingezet? In hoeverre wordt dit ook door andere Europese landen gedaan? Is het wenselijk dit op Europees niveau te harmoniseren en coördineren?

Concluderend zijn de leden van de VVD-fractie van mening dat het initiatief van de Europese Commissie om te kijken naar het functioneren van het huidige systeem positief is. Wat de leden betreft werkt het huidige systeem goed, maar moet er zoveel mogelijk gekeken worden naar de mogelijkheden om efficiënter met de uitvoering om te gaan. We moeten niet toe naar en aanscherping, maar een harmonisatie van de uitvoering van de huidige regelgeving. Hierbij moet vooropstaan dat de controle op de goederen goed uitgevoerd moet blijven, dat de hinder voor het bedrijfsleven tot een minimum moet worden beperkt en dat EU-lidstaten zoveel mogelijk op dezelfde wijze de regels moeten toepassen. Specifiek moeten hier met name een geharmoniseerd Europees exportcontrole-systeem en gemeenschappelijk exportcontrolebeleid aan bijdragen, aangevuld met een betere uitwisseling van informatie en het vergroten van de transparantie over de implementatie van het beleid in alle EU-lidstaten, zodat de handhaving van het beleid zoveel mogelijk op dezelfde wijze zal gebeuren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennis genomen van het groenboek van de Europese Commissie en de kabinetsreactie op dit groenboek. De leden verwelkomen dit groenboek dat als doel heeft een breed publiek debat op gang te brengen over de werking van huidige systeem. Deze leden hopen dat dit groenboek als basis kan dienen voor een langere termijn visie van het EU-kader voor controles op de uitvoer van dual-usegoederen. De leden hebben echter nog enkele vragen.

Het algemene kader waarbinnen leveranties van goederen voor tweëerlei gebruik worden vastgesteld is vastgelegd in Europese regelgeving. Toch bestaat er verschil in de praktische uitvoering door de verschillende lidstaten met verschillende benaderingen in de EU tot als gevolg. De verschillen in uitvoering hebben te maken met administratieve verschillen, essentiële verschillen en operationele verschillen tussen de lidstaten. De leden betreuen het dat in het groenboek slechts aangeven wordt dat er nagedacht moet worden over een beperking van de belangrijkste verschillen in de toepassing van de verordening producten voor tweëerlei gebruik. De staatssecretaris geeft in zijn reactie op het groenboek aan dat Europa een stap voorsprong heeft. Deelt de staatssecretaris de mening dat de verschillen juist weergeven dat er nog helemaal geen sprake is van een voorsprong? Deelt de staatssecretaris eveneens de mening dat de Europese Commissie wel degelijk met oplossingen moet komen over dit probleem en niet slechts moet «nadenken» over mogelijke aanpassingen? Indien dit het geval is, op welke wijze gaat de staatssecretaris deze dialoog bevorderen?

Kan de staatssecretaris aangeven waaruit blijkt dat de samenwerking binnen Europa op het gebied van exportcontrole goed is? Zijn er ook landen binnen de EU waar moeizaam mee valt samen te werken? Zo ja, welke landen zijn dit? De staatssecretaris geeft aan dat de samenwerking erg goed is, maar hij geeft tegelijkertijd aan dat hij de mening van de Europese Commissie deelt dat de effectiviteit kan worden vergoot. Kan de staatssecretaris toelichten op welke wijze hij denkt dat de effectiviteit verbeterd kan worden?

De leden van de fractie van de PvdA delen de mening van de staatssecretaris dat de bestaande lijst van gevoelige goederen niet afgeschaft of verdergaand ingekort zou moeten worden. Kan de staatssecretaris toelichten of hij het gebruik van nationale algemene vergunningen (NGA's- National General Export Authorisations) bevordert? Zo nee, waarom niet?

De leden van de fractie van de PvdA lezen dat Nederland zich inspant om voor bedrijven een gelijk speelveld te bieden. Indien blijkt dat een gebrek aan gelijk spel wordt geconstateerd, zal de staatssecretaris altijd proberen het speelveld te herstellen. Is de staatssecretaris ook bereid om dit gelijke speelveld tussen landen te bevorderen? Indien een partnerland wél ontlastende informatie kan verstrekken, geldt dan dat het voor de hand ligt om de minder strenge regels van dat land over te nemen?

De leden lezen dat uitvoercontrole moet plaatsvinden *voorafgaand* aan de export. Kan de staatssecretaris toelichten hoe het zit met de controle als het gaat om tussenhandel of doorvoerexport? Wat is de opvatting van de regering over de verordening (EG) nr. 428/2009 die voor tussenhandel en doorvoer volledige nieuwe controles heeft ingevoerd? Is de staatssecretaris van mening dat deze verordening voldoende controle biedt op transacties die vanuit de EU naar derde landen gaan?

De leden van de fractie van de PvdA delen de opvatting van de staatssecretaris die zegt dat naast het uitwerken en verfijnen van procedures en wetgeving, het noodzakelijk is om te komen tot een inhoudelijk gemeenschappelijk exportcontrolebeleid en verbeterde informatie-uitwisseling te komen. Nederland steunt het voorstel van de Commissie voor een «geautoriseerde marktdeelnemer» (Authorised Economic Operator- AEO), maar is van mening dat het instrument vooral toepasbaar is bij grenscontroles, niet bij toezichtonderzoek. Waarom is de staatssecretaris geen voorstander van het gebruik van het AEO als voorwaarde voor vergunningsaanvragen of voor het gebruik van algemene vergunningen? De staatssecretaris is voorstander van verbeterde informatie-uitwisseling. Kan de staatssecretaris toelichten of hij vindt dat EU landen een verplichte informatieverstrekking over afgifte of weigering van een vergunning onderling zouden moeten uitwisselen?

De staatssecretaris geeft aan dat een langdurige behandeling van vergunningsaanvragen de handelsbelangen van het bedrijfsleven negatief beïnvloedt en zet zich in voor snelle afhandeling. De leden vragen welke stappen de staatssecretaris hiertoe onderneemt en of hij daarbij garandeert dat de inhoudelijke toetsing (met name veiligheidsbelang) hierbij niet in gevaar komt?

De leden lezen dat de overheid in een enkel geval additionele voorschriften zal stellen om te waarborgen dat de risico's ook na levering van goederen beperkt blijven. Deelt de staatssecretaris de mening dat alle landen dit eigenlijk zouden moeten doen?

De leden van de fractie van de PvdA vinden het opmerkelijk dat Nederland de mogelijkheid van artikel 4, vijfde lid, niet heeft geïmplementeerd. Met die bepaling kan een land, zonder dat daarvoor een ad-hoc beschikking nodig is, een vergunningsplicht instellen indien een exporteur slechts vermoedt dat zijn producten in een wapenprogramma zullen terecht komen. Kan de staatssecretaris toelichten waarom hij deze bepaling niet heeft geïmplementeerd? Vertrouwt de staatssecretaris hiermee dus niet op deskundige oordeel van de exporteur?

De doorvoer van goederen levert bij de staatssecretaris – net als bij de leden van de fractie van de PvdA- veel vragen op. Is de staatssecretaris van mening dat met zijn voorstel om degene die de douaneformaliteiten verricht als verantwoordelijke aan te wijzen of indien er geen douaneformaliteiten worden verricht, de vervoerder aan te wijzen haar twijfels/vragen voldoende worden weggenomen?

De leden van de fractie van PvdA zijn erg te spreken over het gegeven dat Nederland zal blijven ijveren voor aanvullende Europese regelgeving zodat de problemen omtrent tussenhandel werkelijk en geharmoniseerd worden aangepakt. Dit hebben de leden van de PvdA-fractie ook altijd benadrukt. Het voorstel van de staatssecretaris om het invoeren van een Europese meldplicht voor tussenhandelaren, zodat de handhavinginstanties beter kunnen overzien welke tussenhandelaren in de EU actief zijn, vinden de leden daarom ook een goede eerste stap.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het groenboek en de brief van de staatssecretaris van 22 september jongstleden. De leden van de CDA-fractie zijn in de eerste plaats van mening dat het Nederlandse beleid open, eerlijk en in overeenstemming moet zijn met de internationale verdragen, zoals het non-proliferatieverdrag, VN-resoluties, richtlijnen van internationale

exportcontroleregimes en regelgeving van de Europese Unie inzake de uitvoer van wapens en dual-use items. Wapenexport is een gevoelig en belangrijk onderwerp dat zorgvuldig besproken dient te worden.

De leden van de CDA-fractie verwelkomen het groenboek en hebben met veel interesse kennis genomen van de onderwerpen en het beleid dat in het groenboek wordt aangesneden. Het vormen van dat beleid is een voortdurende zoektocht naar de optimale balans tussen buitenlands- en veiligheidsbeleid enerzijds en handelspolitiek anderzijds. Het belang van goede exportcontrole wordt internationaal erkend en vindt zijn weerslag in diverse non-proliferatieverdragen en exportcontroleregimes. De leden van de CDA-fractie staan pal voor deze internationale afspraken en zijn van mening dat deze internationale kaders leidend moeten zijn. Gezamenlijk beleid op dit soort onderwerpen is cruciaal! Deelt de staatssecretaris deze opvatting met de leden van de CDA-fractie? Graag een reactie.

De leden van de CDA-fractie delen de opvatting van de regering dat het primaire doel van die internationale samenwerkingsovereenkomsten het inperken van het risico van proliferatie met massavernietigingswapens dient te zijn. Wel moeten ook de belangen van legitieme internationale handel en samenwerking zo min mogelijk worden geschaad. De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris hoe hij er concreet voor wil zorgen dat de belangenafweging «in balans» is? Graag een reactie. In de brief geeft de staatssecretaris aan dat hij het van belang acht dat ook landen die niet zijn aangesloten bij de regimes eigen exportcontrolesystemen ontwikkelen. Hij geeft aan dat hij de initiatieven om de systemen te versterken vanuit de Verenigde Naties, de regimes en de Europese Unie verwelkomen. De leden van de CDA-fractie vragen hierbij aan de staatssecretaris of en zo ja hoe hij denkt dat Nederland hier een positieve bijdrage aan kan leveren. Graag een reactie.

Momenteel is het in Nederland zo geregeld dat Nederlandse bedrijven bij export van dual-usegoederen een vergunning nodig hebben om te leveren. In de brief verwoordt de staatssecretaris dit als volgt: «Uitvoercontrole moet plaatsvinden voorafgaand aan de export. Per geval wordt een beoordeling gemaakt van de risico's omtrent goederen, exporteur, eindgebruiker en het eindgebruik. Indien er aanwijzingen zijn dat de goederen ingezet zullen of kunnen worden voor de ontwikkeling of productie van massavernietigingswapens, geeft Nederland geen toestemming voor de uitvoer.»

In Frankrijk is het weer anders. Daar hebben Franse bedrijven bij export een vergunning nodig om hun producten aan te mogen bieden. Dit is dus eerder in het proces. Ongeacht de vraag wat nu het beste systeem is, hechten de leden van de CDA-fractie aan een Europees gelijk speelveld. Dit betekent dat er een verder Europees harmonisatiebeleid gevoerd dient te worden. Het invoeren van een Europese meldplicht voor tussenhandelaars, zodat de handhavingsinstanties beter kunnen overzien welke tussenhandelaars in de EU actief zijn, zou bijvoorbeeld een goede eerste stap zijn in dit harmonisatieproces. De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris hoe hij aankijkt tegen dit probleem en wat de Nederlandse bijdrage kan zijn.

Dit betekent dat er niet alleen een juridisch, maar ook praktisch level playing field moet zijn ten aanzien van dual-usegoederen, omdat er anders concurrentievervalsing optreedt. Voorbeeld: het kan en mag niet zo zijn dat een bedrijf in Duitsland verboden wordt om een dual-use product te leveren aan Syrië terwijl het identieke product wel geleverd mag worden aan Syrië door een bedrijf in Portugal. Dan volgt voor de leden van de CDA-fractie ook de vraag: waar kunnen bedrijven in Nederland terecht die een klacht willen indienen over de casus zoals

hierboven beschreven? Dus als een bedrijf in een land erachter komt dat bedrijven in andere landen mogen doorleveren (al dan niet door gebrekkig toezicht in die landen dan wel door het niet strikt toepassen van dual-use richtlijn), tot wie kunnen zij zich dan wenden om een dergelijke zaak aanhangig te maken? Graag een reactie.

De leden van de CDA-fractie pleiten in deze context voor een stevig Europees kader dat voldoende ruimte biedt aan de lidstaten voor concreet beleid. Een algemene Europese vergunning past ook volgens de leden niet in een dergelijk beleid. Daarnaast moet het risico dat het nemen van een beslissing zoveel tijd in beslag neemt, dat afnemers ervoor kiezen uit te wijken naar andere leveranciers, waardoor mogelijk omzet verloren gaat voor het Nederlandse of Europese bedrijfsleven voorkomen worden. De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris of en zo ja hoe hij ervoor kan zorgen dat deze administratieve/ bureaucratische procedures beperkt kunnen blijven zonder dat de veiligheid van het systeem in het gedrang komt. Graag een reactie.

Dit vraagstuk ligt op het vlak van het handelsbelang, dit betekent echter niet dat de leden van de CDA-fractie in hun afweging tussen veiligheid en handelsbelangen de nadruk leggen op handelsbelangen. Veiligheid blijft voor de leden van de CDA-fractie op nummer 1 staan!

Tenslotte pleiten ook de leden van de CDA-fractie ervoor dat Europese autoriteiten de beschikking moeten hebben over alle relevante informatie. Niet alleen de afgewezen vergunningen, maar ook de toegewezen vergunningen en opgelegde catch-alls moeten voor ieder land/bedrijf zichtbaar zijn. Het door de Commissie ontwikkelde dual-use e-system kan een bijdrage leveren bij het efficiënt ontsluiten van deze informatie, het vergroten van de transparantie over de implementatie van het beleid en een effectievere handhaving van de wetgeving in alle EU-lidstaten. Kortom een win-win situatie voor iedereen!

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling kennis genomen van de voorstellen van de staatssecretaris naar aanleiding van het groenboek exportcontrole dual-usegoederen.

Blij met terughoudendheid ten opzichte van versoepeling van dual-usegoederen. De verspreiding van dergelijke goederen moet streng gecontroleerd worden om zodoende de risico's minimaal te houden. Ook kan zo de kans op het in verkeerde handen belanden van dual-usegoederen tot een minimum verkleind worden. De staatssecretaris maakt in zijn inbreng de correcte afweging tussen veiligheid en handelsbelangen door de nadruk op veiligheid te leggen. De leden van de D66-fractie leggen hierbij wel de nadruk op hun mening dat het hier evengoed gaat om de veiligheid van inwoners van derde landen als inwoners van Nederland. En dat het hierbij ook moet gaan om potentiële slachtoffers van mensenrechtenschendingen door eigen regime. Graag op dit laatste punt een reactie van de staatssecretaris.

Een afzonderlijk punt willen de leden van de D66-fractie maken over de status van IT-apparatuur. De uitvoer van ICT en andere technologische producten en software voor tweërlei gebruik naar staten of staatsbedrijven in landen met repressieve regimes speelt een belangrijke rol bij het schenden van mensenrechten.

Het staat buiten kijf dat technologieën die vanuit de EU worden geïmporteerd en door Europese bedrijven zijn ontworpen worden gebruikt door repressieve regimes. Voor wat Egypte betreft hebben kranten uitgebreid verslag gedaan van het Europese telefoonbedrijf Vodafone dat zaken deed

onder rechtstreeks toezicht van het voormalige Mubarak-regime: het staakte zijn diensten, maar verzond wel regeringsgezinde sms-berichten. Verder heeft onderzoeksjournalistiek door Bloomberg gewezen op de rol van het Fins/Duitse Nokia Siemens Networks in Bahrein. Wat is het standpunt van de staatssecretaris met betrekking tot deze goederen en welke procedures en verplichtingen gelden wat betreft deze goederen en diensten?

De staatssecretaris schrijft dat de aanpassingsprocedure van de Europese controlelijst vertraagd is sinds de inwerkingtreding van het verdrag van Lissabon. Kan de staatssecretaris aangeven hoe de procedure voor aanpassing er dan nu precies uit ziet?

Waarom heeft Nederland het artikel 8, waarmee een lidstaat om redenen van openbare veiligheid of uit mensenrechtenoverwegingen een verbod of vergunningplicht kan instellen voor de uitvoer van dual-usegoederen die niet op de lijst van bijlage I voorkomen, nog nooit gebruikt? Heeft de staatssecretaris nooit twijfels gehad over mensenrechtenoverwegingen?

<http://www.nokiasiemensnetworks.com/news-events/press-room/statement-to-the-public-hearing-on-new-information-technologies-and-human-rights>
2<http://online.wsj.com/article/SB10001424052748703652104576122044234987416.html>; <http://www.bloomberg.com/news/2011-02-03/vodafone-ordered-to-send-egyptian-government-messages-update1-.html>
3<http://www.bloomberg.com/news/print/2011-08-22/torture-in-bahrain-becomes-routine-with-help-from-nokia-siemens-networking.html>

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennis genomen van de kabinetsreactie op het groenboek exportcontrole op goederen voor tweemaal gebruik.

Volgens hen vormen bepaalde goederen voor tweemaal gebruik naast grote kansen, ook een groot risico op schending van mensenrechten. De toepassingen hiervan zullen in de toekomst alleen maar toenemen.

Zij vragen zich dan ook af of de staatssecretaris voornemens is analoog aan het wapenexportbeleid op eenzelfde wijze risicoanalyses te gebruiken voor de inschatting van de mogelijke ongewenste toepassing van deze producten. Zal de staatssecretaris bij een dergelijke analyse ook via de criteria uit het gemeenschappelijk EU standpunt wapenexport te werk gaan?

Gezien de misstanden bij de export- en doorvoer van wapens en de export, in erkenning waarvan de staatssecretaris heeft aangekondigd de controle te gaan verscherpen, vinden de leden van de GroenLinks-fractie het van belang niet af te wachten tot deze misstanden ook bij producten van tweemaal gebruik zich openbaren. De staatssecretaris wil koploper zijn tegen de inperking van vrijheid van meningsuiting op internet. De leden van de Groenlinks-fractie maken zich ernstig zorgen om blokkades en beperkingen op het gebied van internet die de afgelopen jaren in veel landen plaatsvinden. Ook Europese bedrijven exporteren technologie, vaak uitgerust met filtermogelijkheden omdat in veel landen de overheid uit veiligheidsoverwegingen het dataverkeer willen aftappen. Gezien de toename van toepassingen zoals deze, vragen de leden van de

Groenlinks-fractie zich af op welke wijze de staatssecretaris aandacht besteed aan deze risico's.

In het groenboek (pagina 5) staat dat bij «ruime beschikbaar van bepaalde producten in het buitenland» minder reden is om de uitvoer er van te controleren. De genoemde leden zouden graag een reactie van de staatssecretaris krijgen op deze constatering. Immers, als er in het buitenland ruime beschikbaarheid is van clustermunities, is dat ook geen reden om controle op clustermunities stop te zetten.

De staatssecretaris bepleit in de kabinetsreactie duidelijk een meer geharmoniseerde/gecommunautariseerde aanpak van exportcontrole. Is het denkbaar dat Nederland in de Europese Raad hiervoor een medestander vindt? Welke lidstaten zouden dit niet willen?

De staatssecretaris stelt in zijn kabinetsreactie op het groenboek dat het instrument van een algemene vergunning te generiek is en op gespannen voet staat met de uitgangspunten van het Nederlandse exportcontrolebeleid (p. 8). Uit het groenboek blijkt dat slechts 7 lidstaten met een algemene vergunning werken.

Nederland is één van de lidstaten die met een algemene vergunning werkt. Is de staatssecretaris er voorstander van deze algemene vergunning in te trekken?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich tot slot af op welke wijze de Tweede Kamer geïnformeerd zal worden over het al dan niet afgeven van vergunning voor export en doorvoer van goederen voor tweemaal gebruik. Zal de Kamer hier door middel van periodieke rapportages over worden geïnformeerd?

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

De voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Peen